

Збільшення купівельної спроможності дозволяє клубам виплачувати більші трансфери. Минулого року клуби витратили на міжнародні трансфери більше, ніж будь-коли. За даними FIFA, на 14591 трансфер у 2016 році було сумарно витрачено 4,79 млрд доларів США, або в середньому близько 328 тисяч доларів за кожну угоду.

Дедалі більші суми трансферів «знищують конкурентну рівновагу», оскільки лише кілька найбагатших клубів, як-от «Манчестер Юнайтед», «Реал» або мюнхенська «Баварія», можуть дозволити собі придбавати елітних гравців. Завдяки цьому вони домінують у своїх лігах, тоді як бідніші клуби не можуть скласти їм конкуренцію.

Втім, дані FIFA свідчать, що коштовні трансфери далеко не такі поширені. Насправді, лише 14% міжнародних трансферів за минулий рік передбачали виплати гонорарів. Решта – це безкоштовні трансфери – в гравця завершується контракт, й він переходить до іншого клубу.

Література:

1. bbc.com/ukrainian/vert-cap-41097797.
2. champion.com.ua/blogs/2018/08/15/801664/pershiy-transfer-v-istoriyi-futbolu-lyudina-yaka-zminila-vse-foto.
3. pravda.com.ua/cdn/cd1/2015year/data/transfers/index_.html.

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ФУТБОЛЬНИХ КЛУБІВ

Капун М.А.

*Науковий керівник: Курилко М.Ф., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Українські клуби в єврокубковому сезоні 2017-2018 заробили 35,425 мільйонів євро.

«Шахтар» став лідером серед українських клубів у поточному сезоні за доходами від єврокубків. «Гірники» сумарно отримають 24,7 мільйона євро. 12,7 мільйона – плата за участь у груповому етапі Ліги чемпіонів, 6 мільйонів за чотири перемоги (1,5 за кожну) і 6 мільйонів за вихід в 1/8 фіналу ЛЧ.

«Динамо» отримає 6,69 мільйона євро (2,6 мільйони за участь в Лізі Європи, 1,44 мільйона за 4 перемоги (360 тисяч за кожну), 120 тисяч, за нічию, 600 тисяч за вихід з групи з першого місця, 500 тисяч євро за участь в 1/16 фіналу турніру, 750 тисяч євро за участь в 1/8 фіналу турніру). Ще 260 тисяч євро кияни отримають в якості солідарної виплати за непопадання в Лігу чемпіонів і бонус в розмірі 420 тисяч євро за участь команди в третьому кваліфікаційному раунді Ліги чемпіонів.

«Зоря» заробила 3,32 мільйона євро за підсумками групового етапу ЛЄ (2,6 за участь і 720 тисяч за дві перемоги).

«Олександрія» заробила 480 тисяч євро (235 тисяч євро – бонус за участь у третьому відбірковому раунді, 245 тисяч євро – бонус за участь у раунді плей-офф).

«Олімпік» заробив 235 тисяч євро в якості бонусу за участь у третьому відбірковому раунді – 235 тисяч євро.

Нагадаємо, що від України в нинішньому єврокубковому сезоні стартувало п'ять клубів. «Олімпік» і «Олександрія» не зуміли пройти кваліфікацію Ліги Європи, «Зоря» зупинилася на груповому етапі турніру, а «Динамо» вилетіло з 1/8 Ліги Європи.

У Лізі чемпіонів Україну представляв «Шахтар», який здобув чотири перемоги на груповому турнірі, а в плей-офф не зумів протий римську «Рому».

Найголовніше в сьогоднішніх умовах, щоб рівень футболу потенційних новачків відповідав рівню Прем'єр-ліги. Зараз важливі не захмарні зарплати і диво-інфраструктура, як було кілька років тому, а конкурентоспроможність на полі. Потрібно поступово прагнути до повернення на колишній рівень. Поки найважливіше – професійне зростання молодих гравців. Зрозуміло, граючи в Прем'єр-лізі, футболісти будуть прогресувати швидше, ніж у Першій лізі.

Я вважаю, що перша п'ятірка команд Першої ліги практично ні в чому не поступається колективам з УПЛ. Ці клуби повинні прагнути до того, щоб виховувати молодих, талановитих гравців і продавати їх в провідні команди України або за кордон. На сьогоднішній день, напевно, це найбільш ефективний спосіб заробітку та існування для більшості клубів. Місце в УПЛ може бути хорошим стимулом для провідних клубів Першої ліги.

Футбол має два стани: штучний та природний. Природний – це коли є ріст завдяки власному прогресу та розвитку клубів, гравців. Крок за кроком суб'єкти футболу стають кращими. Штучний розвиток – коли у футбол вкладають гроші, які не генеруються.

Зараз український футбол перебуває у природному стані. Потрібно працювати над його розвитком, прогресом гравців, суддів, тренерів, функціонерів. Тільки якщо кожна категорія розвиватиметься окремо, ми зможемо отримати загальний розвиток футболу. Але мають бути зрозумілі загальні правила гри для всіх суб'єктів.

Бізнес-модель реальна в Україні. Маленькі команди є двигуном її розвитку. Просто в них немає іншого виходу для продовження власного існування, як спробувати самим заробляти гроші. Великі клуби ще мають можливість отримувати інвестиції від власників. Усім клубам потрібно зараз бути на видноті, щоб привертати до себе увагу потенційних спонсорів та рекламодавців. Рекламний ринок, хоч не надто великий в Україні, але все таки існує. Букмекери намагаються вкладати гроші у рекламу на футболі. Можливо, це не найбільші гроші, але певний заробіток.

Українські клуби мають жити завдяки трансферам. Якби український футбол пішов цим шляхом років 20 тому, а не почав зближуватися із політикою, зараз ми могли б мати чемпіонат нічим не гіршим, ніж у Бельгії.

Проблема в тому, що наше суспільство доволі особливе. Ще з часів СРСР всі звикли, що «Динамо» грає в єврокубках і доволі успішно. Ніхто не готовий до того, що динамівці можуть не перемагати, чи показувати невиразну гру. Вболівальникам хочеться всього і відразу. Але так не буває. На все потрібен час та терпіння.

Українські футболісти поки не дуже конкурентоздатні у Європі. Навіть Ярмоленко та Коноплянка – одні з найкращих – мають проблеми. Причина в тому, що наші гравці в Україні були як вареники у маслі. Мали у фінансовому плані все, що тільки можна бажати. Навіщо працювати над собою, якщо у тебе і так все є? Західний менталітет відрізняється. Тамтешні футболісти грають не тільки за гроші, але і за те, що люблять. Потрібно бачити футбол не через гаманець, а через власну реалізацію.

Із 2014 року грошей в українському футболі стало менше. Бюджети команд зменшуються, легіонери їдуть шукати кращі контракти. У такому разі повинні про себе заявляти молоді українські футболісти. Але поки не завжди у них це виходить. Молоді гравці приходили у футбол, щоб мати хороші заробітки. Зараз часи змінилися. Тому молодь втратила мотивацію.

Не зрозуміло, куди рухається футбол у першій та другій лігах. Таке враження, що він існує тільки для того, щоб були робочі місця. Зазвичай, такий футбол має бути кузницею талантів для сильніших клубів. Але в Україні там більше грають вже досвідчені футболісти, ніж молодь.

Література:

1. football24.ua/ukrayina_tag50819.
2. gazeta.ua/blog/51048/ukrayinski-futbolisti-ne-konkurentnozdadni-v-evropi.
3. galinfo.com.ua/news/zarobitky_ukrainskyh_klubiv_u_ievrokubkah_283344.html.
4. ua-football.

ФУТБОЛЬНІ АГЕНТИ І СПОРТИВНИЙ БІЗНЕС

Каплун М.А.

Науковий керівник: Курилко М.Ф., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Футбол є найпопулярнішим видом спорту, який до того ж ще і високооплачуваним. Саме тому багато хлопців з дитинства мріють стати футболістами, але це не єдиний варіант, що дозволяє отримати прибуток у цьому виді спорту. Є така посада, як футбольний агент, завдання якого полягає у представленні інтересів футболіста. У кожного відомого гравця є свій представник, наприклад, агент Кріштіану Роналду займає другу сходинку в рейтингу найбагатших агентів за версією «Forbes».

Для початку хотілося б поговорити про обов'язки агента, яких досить багато.